

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De Nationale ombudsman
Postbus 93122
2509 AC Den Haag

DE NATIONALE OMBUDSMAN	
aanvang	12 JUNI 2017
afsluitingsnummer	

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum 29 mei 2017

Betreft uw rapport en aanbeveling inzake de klacht van

Geachte heer Van Zutphen,

Bij brieven van 15 december 2016 hebt u mij het rapport "Vestzak, broekzak?" toegezonden naar aanleiding van uw onderzoek naar de klacht van te Nijmegen over de volgens haar ongewenste financiële gevolgen van de verhoging wegens hulpbehoevendheid van haar uitkering. U acht de klacht gegrond. De uitvoering van de wet leidt volgens u in de situatie van tot onacceptabele problemen en de betrokken partijen zijn er tijdens het onderzoek niet in geslaagd om een structurele oplossing voor te vinden. U meent dat daarmee geen maatwerk is geleverd in een situatie waarin de noodzaak hiertoe evident was. In het rapport doet u aan de betrokken organisaties de aanbeveling om op korte termijn een structurele oplossing te bieden. Daarnaast verzoekt u het ministerie van Financiën en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om te onderzoeken hoe de ongewenste financiële gevolgen van de regeling kunnen worden weggenomen.

De Belastingdienst als uitvoerder van toeslagregelingen zal binnen de ruimte die de regelgeving biedt deels tegemoetkomen aan uw aanbeveling. Dat licht ik hierna toe.

Achtergrond

De kwestie die hier, kort samengevat, speelt is dat de verhoging die sinds enige jaren op haar arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangt, onder meer het gevolg heeft dat door de toename van het fiscale verzamelinkomen er minder recht bestaat op toeslagen. Voor de vaststelling van het voor de toeslagen in aanmerking te nemen toetsingsinkomen wordt aangesloten bij dat verzamelinkomen. De Algemene wet Inkomensafhankelijke regelingen (Awir) biedt geen mogelijkheid om daarvan in situaties als deze af te wijken. Voor deze koppeling aan het fiscale inkomen is destijds bewust gekozen. Naarmate het toetsingsinkomen stijgt, dalen de inkomensafhankelijke toeslagen. In zoverre zijn de gevolgen die hier optreden ook niet in strijd met wat de wetgever heeft beoogd.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2016-0000234721

Wettelijk kader

Voor het wettelijk kader wordt verwezen naar de artikelen 7, eerste lid en 8, eerste lid, van de Awir, artikel 2a van het Besluit op de huurtoeslag, artikel 21, sub e, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Awr) en artikel 21a, eerste lid, tweede volzin van de Awr.

Maatwerkoplossing

U merkt in uw begeleidende brief bij het rapport op dat voor dit concrete geval, waar de wet een oplossing blokkeert, maar één oplossing bestaat, en dat is het toestaan van een uitzondering op de regel. In het rapport geeft u aan dat het vereiste van maatwerk inhoudt dat de overheid in voorkomende gevallen bereid is om af te wijken van algemeen beleid of voorschriften als dat nodig is om onbedoelde of ongewenste consequenties te voorkomen. U bent van oordeel dat de wet nooit het obstakel mag zijn om tot een oplossing van een evident probleem te komen.

Wet- en regelgeving

U acht het van belang dat in de toekomst situaties als die van worden voorkomen. Daarvoor moet wet- en regelgeving worden aangepast. U ziet het ministerie van Financiën en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid als de aangewezen partijen om te onderzoeken hoe ongewenste financiële effecten van de huidige regeling kunnen worden weggenomen.

Reactie

Belastingen

neemt het standpunt in dat de Wajong/WIA-toeslag die zij ontvangt geen inkomen is, maar een onkostenvergoeding voor de extra kosten die zij in verband met haar chronische ziekte en beperkingen heeft moeten maken. Een dergelijke vergoeding zou volgens haar geen inkomen moeten zijn in de zin van de Wet IB 2001.

De verhoging van de uitkering voor hulpbehoevendheid maakt echter onderdeel uit van de arbeidsongeschiktheidsuitkering, die behoort tot het fiscale inkomen van de belastingplichtige.

Uit informatie van het UWV blijkt dat de toeslag wegens hulpbehoevendheid, hoewel deze samenhangt met arbeidsongeschiktheid, niet als vergoeding van concrete uitgaven in verband met ziekte of handicap kan worden gezien. De wet- en regelgeving geven geen ruimte om uitkeringen bij arbeidsongeschiktheid geheel of gedeeltelijk vrij te stellen van inkomstenbelasting nu deze uitkeringen vrij besteedbaar zijn en de draagkracht van de betrokkene verhogen.

Toeslagen

De draagkracht speelt ook een belangrijke rol bij het recht op inkomensafhankelijke toeslagen. De wetgever heeft bepaald dat deze draagkracht wordt bepaald door het fiscale verzamelinkomen. Wanneer iemand om welke reden dan ook een hoger verzamelinkomen geniet, werkt dat conform de wet- en regelgeving door naar de toeslagen. Natuurlijk is het teleurstellend voor dat zij de te hoge voorschotten moet terugbetalen nu zij daar kennelijk

niet op had gerekend. Maar een dergelijke terugbetaling past in de gedachte dat het aandeel van de overheid in de kosten van huur, zorg en kinderen afneemt naarmate de betrokkene zelf deze kosten kan dragen.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2016-0000234721

Wat betreft de huurtoeslag maakt artikel 2a van het Besluit op de huurtoeslag het mogelijk om een partner of medebewoner, en daarmee het inkomen van deze persoon, buiten beschouwing te laten indien sprake is van een verzorgingsbehoefte bij de huurder, diens partner of een medebewoner. In de beslissing op bezwaar van 17 oktober 2016 over 2015 en 2016 is voor de huurtoeslag een oplossing gevonden met gebruikmaking van die mogelijkheid. Gelet op artikel 2c van het Besluit op de huurtoeslag geldt dit in beginsel automatisch voor opvolgende jaren. Hiermee is ten dele tegemoet gekomen aan uw aanbeveling om voor een oplossing te vinden. Voor de zorgtoeslag en het kindgebonden budget biedt de regelgeving die mogelijkheid niet. Overigens ontvangt geen kindgebonden budget meer, omdat op het jongste kind 18 jaar is geworden. Dit betekent dat de doorwerking van het hoger vastgestelde verzamelinkomen alleen nog de zorgtoeslag betreft.

Aangezien bovengenoemde besluitvorming leidt tot terugvordering van toeslagen, wil ik nog wijzen op het volgende.

Als het bedrag van de terugvordering niet in één keer betaald kan worden, dan kan dat in maximaal 24 maandelijkse termijnen gebeuren. Dat is voor Toeslagen de standaardbetalingsregeling. Daarbij wordt gerekend vanaf 6 weken na de dagtekening van de terugvorderingsbeschikking. Is de verwachting dat terugbetaling binnen deze 24 maanden niet lukt, dan kan om een persoonlijke betalingsregeling worden verzocht. Op basis van de aflossingscapaciteit wordt dan beoordeeld met welk bedrag per maand, terugbetaald moet worden. Overigens is bij elke terugvorderingsbeschikking het aanbod voor de standaardbetalingsregeling gedaan en gewezen op de mogelijkheid van de persoonlijke betalingsregeling. Op dit moment is nog geen sprake van een betalingsregeling.

Slot

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

U hebt uw aanbeveling bij brief van 15 december 2016 ook onder de aandacht gebracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De aanbeveling is inmiddels op ambtelijk niveau besproken met dit ministerie en met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zal afzonderlijk op uw brief van 15 december 2016 reageren. Als zich met betrekking tot de problematiek die u in uw rapport schetst, ontwikkelingen voordoen dan zal ik u daarover berichten.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

de Staatssecretaris van Financiën,
namens deze,

de directeur-generaal Belastingdienst,

Prof. dr. J.J.M. Uijlenbroek